

# Türkiye Suriye’de olduğu gibi Irak’ta da istikrarsızlaştırma peşinde Evvel yükseklere uçtu, şimdi düze inemiyor!

Hakkında tutuklama kararı çıkarılan Irak Cumhurbaşkanı Yardımcısı Haşimi’nin “komşuların müdahalesine karşı durabilmek” için komşu Türkiye’nin daha çok müdahalesine bu kadar açıktan çağrı yapmasındaki garipliğe takılıp kalmayalım. Komşu var komşu var. Belli ki Haşimi Türkiye’yi komşudan ziyade ağabey ve partner olarak görüyor. Ne de olsa kendisi Irak’ta geçirdiği süreden daha fazlasını Türkiye’de geçiriyormuş.

## BARIŞTA ERDOST

**28** Aralık tarihli MGK toplantısının ardından yayınlanan bildiriye şu ifadeler yer alıyor:

“Irak’ın güvenlik ve istikrarına önem veren Türkiye’nin, Irak’taki siyasi gelişmeleri yakından takip ettiği ve Irak halkının takdire şayan çabaları ve uluslararası toplumun katkılarıyla son yıllarda elde edilen önemli kazanımların yitirilmemesi için tüm Iraklıların birlikte gayret sarfetmesi gerektiğine inandığı kaydedilmiştir. Bu kapsamda ABD askeri güçlerinin çekilmesinin hemen ardından yaşanan siyasi krizin çoğulcu demokrasi anlayışına ve hukukun üstünlüğüne saygı gösterilerek çözüme kavuşturulmasının önem taşıdığı, bu doğrultudaki çabalara her türlü desteğin verileceği vurgulanmıştır.”

MGK ağzına alınca sürrealist anlamlar kazanan “çoğulcu demokrasi”, “hukukun üstünlüğü” gibi cıvıllı lafları ayıklarsak bu bildiriden anlıyoruz ki: 1) Türkiye, “güvenlik ve istikrarına önem verdiği” Irak’ta son yıllarda “önemli kazanımlar” elde edildiğine inanmaktadır; 2) bu kazanımlar “uluslararası toplumun” (siz ABD diye okuyun) katkılarıyla elde edilmiştir; 3) bu kazanımların yitirilmemesi için “tüm Iraklılar birlikte gayret sarfetmeli” yani Irak (Şii-Sünni-Kürt olarak

bölünmemelidir; 4) ABD askeri güçleri çekilir çekilmez, açık işgal biter bitmez bir “siyasi kriz” çıkmış, yani ‘boşluk’tan istifade edilerek ‘bölünme’ yoluna girilmiştir; 4) “siyasi krizin çözüme kavuşturulması çabalarına” her türlü destek verilecek, yani ‘bölünme’yi engellemek için ‘boşluk’ doldurulmaya çalışılacaktır.

## ‘KABUL EDİLEMİYECEK MÜDAHALELER’

Türkiye’nin “siyasi kriz” dediği, hakkında tutuklama kararı çıkarılması üzerine Cumhurbaşkanı Yardımcısı Haşimi’nin Kürdistan Bölgesel Yönetimi’ne sığınmasıyla ortaya çıkan siyasi süreç. Müslüman Kardeşler’in önde gelen liderlerinden olan Haşimi’nin Başbakan Maliki’nin çağrısına karşın Bağdat’a teslim edilmemesi üzerine siyasi süreç tıkandı, erken seçim tartışmaları başladı. Bir dizi bombalama ve suikast olayına karıştıkları iddiasıyla gözaltına alınan Haşimi’nin korumalarının suçlarını itiraf ettiklerine, Haşimi’nin zorlama ve tehditleriyle bu olaylara karıştıklarına (bu arada Türkiye’de eğitim gördüklerine) ilişkin video görüntüleri yayınlanmıştı.

Başbakan Maliki birkaç hafta önce ABD gezisi sırasında verdiği bir mülakatta Türkiye’nin müdahalesinin kabul edilemez olduğunu söy-



lemişti: “Türkiye belirli politik şahsiyetleri ve blokları destekleyerek müdahalede bulunuyor. Önceki büyükelçilerinin müdahalelerine sürekli karşı çıktık ve bu müdahaleyi inkar etmediler. Politik alanda kabul edilemeyecek müdahaleleri var.” (Wall Street Journal, 9 Aralık 2011)

ABD askerlerinin Irak’tan çekilmesinin takvime bağlandığı son üç yıl içerisinde Türkiye, “Basra Körfezi’nde istikrar için Tahran’a karşı dengeleyici bir işlev görecektir Ankara-Bağdat ekseninin oluşturulması” yolunda hummalı bir çalışma içine girdi. Bu amaca yönelik olarak, Kuzey Irak’ta özerk bir Kürt oluşumuna ilişkin daha önce devlet içinde hakim olan hasmane ve aşağılayıcı tutum terk edilerek Güney Kürdistan’la hamilik ilişkileri inşa edildi. Sünni İslamcı gruplara büyük ağabeylik yapılmaya başlandı. Başbakan Erdoğan bu çalışmaların meyvelerini toplamak için 2011 baharında Erbil’e gidip Mesut Barzani’yle birlikte Erbil havalimanının açılışını yaptığında “birbirine düşman Kürt ve Arap milliyetçiliklerini” güya “ahlaki bir önderlik vesayeti” ile barıştırma misyonuna kendisini o kadar kaptırdı ki, olmuştuk tam olsun diye Necef’e de gidip Hz. Ali’nin türbesini de ziyaret ederek Sistani’yle başbaşa görüştü ve Sünni-Şii kardeşliğinin de yollarına taş döşedi.

Bu kadar hazırlık ve çalışma yapıldıktan sonra ABD askerlerinin çekildiğinin ertesi günü Irak’ta Türkiye’nin kaygıyla izlediği bir tablonun ortaya çıkması acaba fazla mı yükseklerden uçuldu sorusunu akla getiriyor.

## ‘BÜYÜK AĞABEY’

Sığındığı Süleymaniye’de, Milliyet’ten Aslı Aydıntaşbaş’a bir mülakat veren Haşimi, Türkiye’den beklentilerini şöyle özetledi: “Orta-doğu’da büyük oyuncu olmanız, Irak halkına sahip çıkmanızı gerektiriyor. Şu zamana kadar hükümet ve Türk halkının ilgisine çok müteşekkirimiz. Ama daha çok yardıma ihtiyacımız var. Amerikalılar kendi başımıza çözemeyeceğimiz ölçekte büyük sorunlarla bıraktı bizi. Büyük ağabey ve dürüst bir partner olarak Türkiye’ye güveniyoruz. Gerçek bir hukuk devleti, demokrasi ve bağımsız yargı için bu desteğe ihtiyacımız var. Ve de komşuların müdahalesine karşı durabilmek için.” (Milliyet, 25 Aralık 2011)

Haşimi’nin “komşuların müdahalesine karşı durabilmek” için komşu Türkiye’nin daha çok müdahalesine bu kadar açıktan çağrı yapmasındaki garipliğe takılıp kalmayalım. Komşu var komşu var. Belli ki Haşimi Türkiye’yi komşudan ziyade ağabey ve partner olarak görüyor. Ne de olsa kendisi Irak’ta geçirdiği süreden daha fazlasını



## BİR GREVİN ARDINDAN SAĞLI(CA)KLA

FERAY KAYA

Türkiye’de geçiriyormuş. (Üstelik Cengiz Çandar’ın bu tespitini Barzani de şaka yoluyla onaylamış! -Radikal, 21 Aralık 2011) Tabii bir de Amerikalıların bıraktığı yerden ‘sorun çözmeye’ devam edecek komşu var, tersini yapacak komşu var. Nereden bakıldığına bağlı. Haşimi demek istiyor ki ‘İran malı kaptı götürüyor, elinizi çabuk tutun!’

### ‘ABD HAREKETE GEÇ!’

Haşimi’nin İslamcı Partisinin de içinde bulunduğu el-İrakiye Listesinin troykası (eski başbakan Allawi, meclis başkanı Nuceyfi ve maliye bakanı İsvi) New York Times’da (milliyetçi, liberal, seküler bir ülkeye dair düşlerinden ve cesur Amerikan askerlerine minnet duygularından bahsettikleri) ortak imzalı bir makale yayınlamaya Irak’ın bir iç savaşa gitmekte olduğunu belirttiler ve bir birlik hükümeti oluşturulmasına yardımcı olmak için ABD’nin acilen harekete geçmesini talep ettiler. (New York Times, 27 Aralık 2011)

İşgal orduları çekip gitti diye bu kadar ağlanıp-sızlanılması bu cenahta yer alanlar açısından tablonun vahim olduğunu göstermeye yeter de artar bile. Bu tabloda Vahabi-Selefi İslamcı grupların da komşu Suudi Arabistan’ın daha çok müdahil olması için taleplerle döktürdüklerinden kuşku duymamak gerekir.

Tümünün gerekçesi aynıdır: İran nüfuzunun artması. Türkiye’den bakınca bu gerekçe, Irak’ın yaklaşık üçte-iki çoğunluğunu oluşturan Şii nüfusa karşı bir Sünni-Kürt ittifakı oluşturabilmek için de kullanılıyor. Kürtler iyice bağımsızlaşır, Sünniler özerkliğe yönelir, El Kaide seyirci kalmaz diye İstanbul gazetelerinin köşelerinden sopa sallıyor. Türkiye-(Irak’taki) Kürtler-Sünniler ekseninin oluşması ihtimalinden söz ediliyor, hatta bu eksen teşvik ediliyor.

Peki ama hani Irak’ın bölünmemesinden yanaydınız? Hani ne yapacaksınız hepsi Irak’ın bölünmemesi içindi? Oysa Türkiye, tıpkı Suriye’de olduğu gibi, Irak’ta da ne yapıyorsa hepsini bu iki güney komşusunun istikrarsızlaşması, eğer besleyip silahlandırdığı güçler iktidara gelemiyorsa bu ülkelerin bölünüp parçalanmaları için yapmaktadır. Türkiye bunu iradi bir tercih olarak değil bir siyasi zorunluluktan ötürü yapmaktadır. Bu zorunluluk Türkiye’yi, bu ülkelerde olan biteni kendi “iç sorunu” gibi görmeye mahkum etmektedir. Bu zorunluluğun adı Kürt sorununda çözümsüzlüktür. Kürt sorununda çözümsüzlük politikası artık birincisi ancak ve ancak bir iç savaş politikasıyla ve ikincisi ancak ve ancak tüm Kürdistan üzerinde savaş politikasıyla, yani bölgesel bir savaş politikasıyla sürdürülebilir hale gelmiştir. Suriye barındırdığı Kürt nüfus yüzünden, Irak barındırdığı Kürt nüfus yüzünden Türkiye’nin iç sorunu gibi değerlendirilmektedir ve bu hattın doğu ucunda İran olduğunu artık kimse gizleyememektedir.

Madem eksenlerden bahsediliyor, soru şöyle sorulmalıdır: İran, Irak’ın çoğunluğu, Suriye, Lübnan Hizbullah’ı eksenini karşısında, Washington, Müslüman Kardeşler, Selefilere, AKP eksenini saldırılarının dozunu daha ne kadar artırabilir? Ortadoğu’da büyük oyuncu olmaya soyunmuş yükseklerden uçarken, güney sınırlarından artık tır geçiremez hale gelip düze inemeyen bir politikaya politika denir mi?

Karanlığın en uzun aydınlığın en kısa olduğu tarihten yazıyorum.

Bugün 21 Aralık...

Tabiplerin tarihindeki “beyaz” sayfaların birinden, aydınlığın en az olduğu yerden ışığı yakalamak ve onu çoğaltmak için...

Bayram öncesi AKP vekillerinin bile haberi olmadan çıkan kanun hükmünde kararnameye karşı örgütlenmeye başladı g(ö)rev. 663 sayılı kanun hükmünde kararnama sağlık çalışanlarının haklarını gasp ederken, halkın da sağlık hakkını yok edip üstelik de yapılanları herkese sağlık hizmeti sunma yalanının arkasına gizleyebilecek kadar “usta işi” aslında. Öğretim üyelerini üniversitelerden, eğitimden uzaklaşmaya mecbur bırakan, hekimleri sözleşmeli hale getiren, tıp öğrencilerini ve asistanları eğitimsiz bırakan kararnama, sağlık çalışanlarını haklarından mahrum bıraktığı kadar toplumu da sağlık hakkından yoksun bırakıyor. Hükümet, hastanelerin yönetimlerine CEO’ları getirerek sağlık hizmetini piyasalaştırdığını ve hastaneleri de şirket haline getirdiğini açık etmiş oluyor. Aylık geliri 250 TL olan herkesten sağlık primi (vergisi) demek yerinde belki de) alacak olan kararnama ile yeşilkart uygulaması da kalkmış olacak. Hastalardan artıktan randevu başına 4 lira, poliklinik ücreti olarak da 8 lira alınacak. Yazılan reçete başına hastalardan para alacak olan kararnama ile hastalar daha evden çıkmadan ceplerinden para çıkmaya başlamış olacak..

Bu kanun hükmünde kararnamenin en önemli maddelerinden bir tanesi de Türk Tabipleri Birliği’nin görevlerinden biri olan “tabipliğin kamu ve kişi yararına uygulanıp geliştirilmesini sağlamak” görevine son verilmesi. Hekimlerin her sokağa çıkışında herkese eşit nitelikli parasız sağlık hizmeti talebini yok sayıp “daha çok para kazanmak için”le sınırlı tutan açıklamalarda bulunan hükümet, bu maddeyle önemli bir toplumsal muhalefet odağı olan TTB’yi de saf dışı bırak-

mak istiyor.

KESK ve TTB’nin birlikte örgütlediği grevde sağlık çalışanlarının katılımı ön plana geçti. Tüm kamu emekçileri greve çıkınca hayat durmadı belki ama ülkedeki büyük hastanelerde %100’e varan katılım oldukça önemli idi. Bu g(ö)rev etkinliğinin en önemli taraflarından bir tanesi hastanelerde kurulan hastane meclisleri tarafından örgütlenmesiydi. Büyük hastanelerde bu başarıldı da. Taşeron işçi, hemşire, asistan hekim, tıp öğrencisi ve hocaların, kısaca hastanede çalışan tüm personelin birlikte oluşturduğu hastane meclisleri greve yüksek katılımın en önemli nedenlerinden biriydi.

Bu grevin bize öğrettiği ya da hatırlattığı önemli şeylerden bir tanesi grevin ya da mücadelenin grev komiteleri, hastane meclisleri ya da işyeri komiteleri (dilediğimiz adı verelim) birimler tarafından uzun soluklu olarak örmektir. Hastanelerde kurulan meclisler bunun sözünü vermişlerdir. Tüm sağlık çalışanlarının gündemi daha uzun süreli grev yapma hakkı kazanılınca kadar grev yapma üzerine yoğunlaşmıştır. Hastane meclisleri hala bir eksik durumdadır. Önümüzde duran görevlerden bir tanesi de hastaları-hasta yakınlarını ve sağlık hizmeti alan

halkı da mücadeleye katmaktır. AKP hükümetinin toplumu korku imparatorluğuyla çevrelediği bu günlerde gerçekleştirilen grev oldukça önemli bir siyasi misyonu da üstlenmiş oldu. Zulüm imparatorluğu en güçlü zamanında emekçilerden ciddi bir karşı tepkiyle karşı karşıya kaldı. Umudu ayakta tutmak ve büyütme açısından önemli bir kazanım, halkların ve emekçilerin hanesine kaydedilmiş oldu.

Karanlığın en uzun olduğu gece bizim için yeni bir başlangıçtır. Şimdi günlerin uzadığı bu dönemde aydınlık, güneşli, güzel günler için umudu ve mücadeleyi büyütme en önemli görevimizdir.

